

Scriitorul sovietic K. Čukovskij, analizând diversele citate nekrasoviene întâlnite în opera lui Lenin, aprecia că marea lor majoritate se referă la perioada anilor 1906—1913, când Vladimir Ilici a găsit în poetul care înfruntase și satirizase pe precedesorii lui Miljukov și Muromcev, un tovarăș de nădejde în lupta sa cu cadeții și liberalii. Chiar atunci când apela la unele din poeziile lui Nekrasov în care nu existau note antiliberale, Lenin transforma versurile respective în tribună de luptă împotriva dușmanilor¹.

În anul 1912, în lucrarea *Încă o campanie împotriva democrației*, Lenin, polemizând cu emigrantul cadet A. Šepetov, care în a sa *Scrisoare din Franța* defăima revoluția rusă din 1905, arăta că, spre marea amărăciune și deziluzie a burgheziei liberale, a venit vremea realizării dorinței lui Nekrasov:

...Veni-va oare vremea (ce-am dorit-o o viață!)
Cînd fii și fiice ale trezitului norod
Pe Gogol și Belinski vor cumpăra din piață
Iar nu pe Blücher sau pe milordul cel nerod?²

Dar, în interpretarea lui Lenin Nekrasov nu e înfățișat unilateral, schematic. Evident, este relevată ca definitorie, reprezentativă, orientarea democratică, antiliberală, a operei nekrasoviene. În același timp, Lenin, dezvăluind contradicțiile sociale și politice ale scriitorului, subliniază că, într-o anumită perioadă a vieții, Nekrasov a oscilat între lagărul liberal și lagărul revoluționarilor-democrați. „Nekrasov — scria Lenin — fiind lipsit de fermitate, șovăia între Černyševskij și liberali, dar toată simpatia lui era de partea lui Černyševskij. Datorită aceleiași lipse de fermitate, Nekrasov păcătuia prin note de un servilism liberal, dar tot el își plîngea amar „păcatele“ și se căia în mod public de ele:

N-am neguțat cu lira, dar cîteodată,
Cînd soarta ne-ndurat-amenința,
Smulgea cîntare neadevărată
Din liră, mîna mea...

„Cîntarea neadevărată“ — iată cum califica însuși Nekrasov păcatele sale, manifestările sale de servilism liberal³.

Lenin a dezvăluit semnificația, sensul unor imagini artistice ale poeziei lui Nekrasov și le-a folosit adesea în vederea prezentării satirice, a demascării dușmanilor revoluției și a afirmării nobilelor idealuri de libertate și progres.

Epigraful este o raritate în opera lui Lenin. Totuși, în două împrejurări versurile lui Nekrasov i-au slujit lui Lenin drept motto. Pentru articolul-ne-

¹ Vezi vol. *Некрасов в школе. Сборник статей*, Moscova, 1960, p. 10, 17.

² Vezi *Lenin despre cultură și artă*, p. 141. Versurile citate de Lenin fac parte din poemul lui Nekrasov *Cui i-e bine în Rusia?*

³ *Op. cit.*, p. 142. Versurile citate sînt luate din poezia lui Nekrasov *Prietenului necunoscut care mi-a trimis poezia „Imposibil“*.